

Izhaja:

10., 20. in 30. dan vsakega meseca.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 10 kr. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIRA.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto za bolj premožne 2 goldinarja; za manj premožne rodoljube pa 1 gl. 50 kr.

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvu „Mira“ v Celovcu.

Leto XIII.

V Celovcu, 10. malega travna 1894.

Štev. 10.

V a b i l o

k

5. letnemu občnemu zboru

katoliško-političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem,

ki se bode vršil

v sredo dné 25. mal. travna (aprila) t. l. (na sopraznik sv. Marka)

v Celovcu

v dvorani gostilne „pri Sandwirtu“.

Začetek ob 3. uri popoldne.

Spored:

1. Nagovor predsednika.
2. Poročilo blagajnika o denarnem stanju.
3. Poročilo tajnika o delovanju društva v preteklem letu.
4. Zapisovanje novih udov in vplačevanje letnih doneskov.
5. Volitev novega odbora in dveh pregledovalcev računov.
6. Govor o sedanjem političnem položaju.
7. Govor o ljudskih šolah na Koroškem.
8. Govor o preosnovi volilnega reda.
9. Gospodarski govor.
10. Razne razprave, predlogi in nasveti.

K temu shodu so uljudno vabljeni vsi udje političnega društva in tisti slovenski rodoljubi, ki se želijo zborovanja udeležiti in smejo z dovoljenjem odbora od udov vpeljani biti.

Po zborovanju vršila se bode za ude prosta domača zabava.

Na jesen pa priredí naše društvo za ude in povabljene goste zopet večjo narodno slavnost v Celovcu, na katero vse prijatelje društva že danes opozarjamo.

Odbor.

Naraščaj slovenskih častnikov.

Kakor pri vseh drugih rečéh, tako smo Slovenci prikrajšani tudi gledé števila častnikov. Pomankanje slovenskih častnikov pa ima za nasledek,

da naši vojaki veliko trpijo, dokler se ne naučijo nemščine. — — — — (Tukaj je bilo zaplenjenih 36 vrst.) — — — — Dokler bomo le od vlade zahtevali slovenskih ali pa vsaj slovensčine zmožnih častnikov, tako dolgo jih ne bomo nikoli zadosti imeli. Kakor v drugih potrebah, si moramo tudi v tej sami pomagati. Mi moramo sami skrbeti za naraščaj slovenskih častnikov. Kako pa bi bilo to mogoče?

Profesor Bartoniček je v Celovcu ustanovil šolo za take, ki hočejo k vojakom stopiti kot enoletni prostovoljci in podvreči se dotičnemu izpitu. Šola pa je tako urejena, da se učenci (ki morajo seveda že prej nekaj razredov srednjih šol za seboj imeti) izučijo v vseh vednostih, ki so častniku potrebne, tako da gojenci te šole v kratkem času častniki postanejo. Kako izvrstno je ta šola urejena, nam daje najboljši dokaz to dejstvo, da so do zdaj še vsi gojenci tega zavoda častniki postali, in teh je bilo že lani nad sto. Vsi ti častniki hočejo iz hvaležnosti letos jeseni napraviti veliko slavnost na čast g. prof. Bartoničku.

Na tem zavodu se učijo sledeči predmeti: nemščina, francoščina, laščina, angleščina, latinščina in grščina (pa ta le za take, ki so vseh osem gimnazijalnih razredov dovršili), aritmetika in algebra, planimetrija, stereometrija, trigonometrija, analitična geometrija, razkazalna geometrija in nauk o senci, fizika in kemija, zgodovina in zemljepis, natoroznanstvo, brzopis, vojaški spisovnik, nauk o zemljišču, praktično merstvo, pionirska služba, nauk o trdnjavah, nauk o orožju, vojaški vežbovnik in službovnik, taktika, poljska služba, vojaška razredba, uprava in vojaški kazenski zakonik.

Pouk je kar mogoče praktičen, in vse, kar se prej z besedo pové, se koj na to z izgledi pojasni ali pa s podobami ali uzorci razkaže, poskusi ali pa narisa. Le na ta način je mogoče, premagati obilno tvarino, ki še od leta do leta narašča. Po drugih zavodih potrebujejo štirikrat toliko časa, da se toliko naučijo, kakor na zavodu g. Bartonička v Celovcu.

Na tem zavodu pa se ne gleda samo na vednost in učenje, ampak tudi na vojaško izgojo, to je, zbujaajo in gojijo se v mladenčih tiste lastnosti, ki se od častnikov zahtevajo, namreč: spoštovanje do vere, zvestoba do cesarja, domoljubje, poštenost,

ljubezen do tovarišev, dostojno obnašanje, ljubezen do snažnosti, reda in pokorščine.

Zdaj smo tedaj ta zavod površno popisali; in kaj hočemo s tem doseči? Imeli smo pri tem dva namena: Prvič smo hoteli na ta zavod opozoriti slovensko-koroške mladenče, ki imajo dovolj študij in premoženja ter so zdravega telesa, da zamorejo ustopiti kot enoletni prostovoljci k vojakom; prej ko to storijo, naj dovršijo še študije v zavodu g. prof. Bartonička, ker v tem si pridobijo tiste vednosti, ki jim kmalu pomorejo do častniške službe in časti. Pa tudi drugi Slovenci, štajerski, kranjski in primorski, naj bi se posluževali tega zavoda, kajti na tem zavodu se ne gleda na narodnost ali kakošne vere da je kdo, zavod nema s politiko čisto nič opraviti. Toda na Koroškem imamo le pičlo število študiranih mladenčev; tudi se ni nadejati, da bi prišlo na Bartoničkov zavod mnogo Kranjcev in Štajercev, ker se bodo plašili pred stroški. Zato je bil naš drugi namen pri pisanju tega članka, zdramiti kakega Slovenca, bivšega častnika, da bi enak zavod ustanovil v Ljubljani. Tam so srednje šole močno obiskane, torej je gotovo tudi mnogo študiranih mladenčev, ki bi bili sposobni za enoletne prostovoljce. Ako bi še eno leto (pred ustopom v vojaško službo) obiskali ta zavod, ki bi bil urejen po zgledu zavoda g. Bartonička v Celovcu, naučili bi se toliko, da bi v kratkem postali častniki, in tako bi si mi Slovenci pridobili potrebno število slovenskih častnikov pri tistih vojnih oddelkih, pri katerih služijo Slovenci. Tak zavod ustanoviti, bi bila tudi v gmotnem oziru za podjetnika hvaležna misel, kajti vsak gojenec mora plačati precej visoko šolnino; g. Bartoniček ima pa še posebej zavod, v kterege sprejema premožnejše gojence iz dežele, da imajo v zavodu hrano in stanovanje. Naj bi rodoljubi v Ljubljani poiskali moža, ki bi zmožen bil, tako šolo voditi, in naj bi se poiskale še druge učne moči, kajti en sam profesor ne more učiti vseh predmetov, in potem naj bi se poskrbelo, da se ta zavod ustanovi, — storjeno bo s tem veliko dobro delo za slovenski narod, ker mu bo skrbnjeno za potrebno število častnikov. Zahvalo dolžni pa bodo temu zavodu tudi vsi, ki bodo z njegovo pomočjo postali častniki, kar je gotovo častna in še dosti dobro plačana služba.

Posvečuj nedeljo!

(Povest iz francoščine.)

(Konec.)

Prišel je mimo nek stari gospod, in ko je to ihtenje slišal, ozrl se je na dečka in ga začel izpraševati. Ko mu je Lojze vse povedal, bil je stari gospod zelo ginjen. Povabil je dečka s seboj. Ko je pa videl, da deček težko hodi, poklical je postreščeka, kateri je brž tekkel po izvoščeka, in potem sta se z dečkom v kočiji peljala na dom tega gospoda. Ko stopita v dragoceno opravljeno in krasno razsvitljeno dvorano, predstavil je gospod Lojzeta svoji gospej, že precej starikesti ženi, ktere je iz očij in obraza gledala sama dobrotu in ljubeznjivost. „Poglej tega dečka“, je rekel gospod, „to je zvest in trden kristjan, pravi mučenik za svojo vero. On celi dan nič ni jedel in je bil potem še neusmiljeno tepen in na ulico vržen, ker danes na nedeljo ni hotel delati.“ Gospa je fanta milovaje ogledovala in božala. Njegova skromnost in njegov odkriti pogled sta jej zelo ugajala. Poklicala je strežnice in naročila za dečka gorkih jedil. Ko se je Lojze pokrepčal, moral je gospodu in gospej povedati celo zgodbo svojega življenja: da je bil rojen od revnih starišev na Savojskem, da je dovršil ljudsko šolo, in kako je potem prišel v tisti kraj dimnikarski mojster iz Pariza, ki je najemal dečke, da bi se pri njem izučili za dimnikarje. Revni stariši so imeli še več drugih otrok, zato so se Lojzeta radi zebili, tembolj, ker je mojster pravil, kako so dimnikarski pomočniki dobro plačani. Potem je pravil, kako ga je mojster pri

trdem imel in kako ga je vsako nedeljo pretepal, ker ni hotel delati in skruniti Gospodovega dné. Tisti gospod in njegova gospa sta bila zelo bogata, pa brez otrok. Zato sta sklenila, Lojzeta za svojega vzeti in pri sebi obdržati. Kupila sta mu lepo obleko in ga začela spet v šolo pošiljati. Bil je ubogljiv in priden ter imel bistro glavo, zato se je lahko učil, da je prekosil vse součence. Kmalu je prestopil v latinske šole in tam vrlo napredoval. Dimnikarski mojster ni več prašal za njim; stari gospod in gospa pa sta imela svoje veselje nad Lojzetom! kar koli je poželel, je dobil, in po svoji smrti sta mu zagotovila vse svoje obilno premoženje. Lojze pa se nad to srečo ni prevzel, ostal je priden, skromen in pobožen. Posebno zvesto je posvečeval nedelje in praznike, in ob takih dnéh se je hvaležno spominjal nekdanjega svojega župnika, ki mu je srečo obetal, ako bo nedelje posvečeval. To se je tudi uresničilo, kajti če bi bil Lojze mojstra ubogal in ob nedeljah delal, bi bil zdaj ubog dimnikarski pomočnik, tako pa je bil gospodič in dedič velikega premoženja.

Ko je Lojze latinske šole dovršil in je bil okoli dvajset let star, lotila se ga je želja, da bi enkrat obiskal svoje stariše, brate in sestre. Prosil je svoja reditelja, naj bi mu to dovolila, in njegova prošnja je bila precej uslišana. Dobil je za na pot dovolj denarja, voz, konja in kočijaža, kajti v tistem času še ni bilo toliko železnic, za peš-potovanje je bilo pa na Savojsko predaleč. Lojzetu je začelo srce hitreje bít, ko je zagledal domače gore, katerih se je komaj še spominjal; pogled na domače gore mu je poklical v spomin marsikteri dogodek iz otročjih let, na ktere ga je bil skoraj že pozabil.

Ko se je kočija v domači vasi ustavila, obkolila jo je kmalu množica radovednih vaščanov, med katerimi je najprej spoznal svojega očeta in svojo mater, ktera je srčno objel. Potem so mu pokazali tudi brate in sestre, ki so bili zdaj že vsi doraščeni, ena sestra je bila že omožena, in tudi starejši brat se je bil že k neki sosedni hiši priženil. Vsi so imeli solzne oči, ko so pozdravljali brata, ki ga že toliko časa niso bili videli. Vsi skupaj so se potem podali v očetovo hišico, kjer so si pravili svoje prigodbe preteklih let. Posebno je vse veselilo slišati, kako je Lojze svojo srečo našel. — Lojze je sklenil, nekaj dnij pri svojih ljudeh ostati. Veselil se je že nedelje, ko bo videl vse vaščane praznično oblečene v domači cerkvi, ko bo spet enkrat slišal vaško cerkveno petje in glas starih, pa lepo donečih orgelj, katerim je bil v svoji mladosti večkrat meh gonil. Pa kako se je začudil, ko je prišla nedelja, in je videl, da ljudje več ne praznujejo. Le stari ljudje so prišli še v cerkev. Orglje so molčale, kajti stari učitelj je umrl, novi pa ni hotel orgljati; saj še v cerkev ni zahajal. Petja tudi ni bilo; prejšnje pevke so se pomožile, zdaj pa nikogar ni bilo, da bi mlade izuril. Po tihhi maši je šel Lojze po celi vasi in slišal ter videl je obrtnike delati. Neki bogataš je bil ustanovil tudi tovarno tam konec vasi, in v tej niso poznali ne svetka, ne petka; delali so naprej tudi ob nedeljah in praznikih. Ta slabi zgled pokvaril je celo, prej pošteno-krščansko vas. Duh verske mladnosti je razprostrl svoje odurne peruti tudi že nad tem gorovjem, kjer je bilo ljudstvo nekdanj tako pobožno! Lojzeta je ta prikazen v srce pekla. Kar nič več ga ni veselilo, tukaj ostati. Poslovil

Po drugih deželah. Ko so pri Santandru na Španskem bregu iz morja vzdigovali potopljeno ladjo „Mahihako“, vnel se je smodnik in ubil 10 mornarjev, 27 je pa ranjenih. — V Šibeniku v Dalmaciji so umrli škof Fosco.

Duhovniške zadeve v Krškej škofiji.

Milostljivi knezoškof so imenovali vč. g. župnika pri Devici Mariji ob Jezeru, dr. A. Müllerja, za korarja stolne cerkve namesto rajnega dr. Val. Nemca. Fara ob Jezeru je razpisana do 12. vel. travna. Na sv. Višarjih bodo letos začasno pomagali č. gg.: Franc Katnik, župnik v Gorjah; Al. Huter, kaplan v Hodišah, in Jak. Kindlman, mestni kaplan v Pliberku. — Ravno pred sklepom lista došla nam je tužna vest, da so p. n. vis. č. g. stolni kanonik Andr. Alijančič po daljšem trpljenju v 81. letu svoje starosti izdihnil danes 9. t. m. ob 1/2 12. uri predpoludne blago svojo dušo. Pogreb dražega ranjega bode v sredo dné 11. t. m. ob 1/2 3. uri popoldne. Bog jim daj večni mir in pokoj! Obširneje poročamo prihodnjic.

Nove maše bodo letos darovali naslednji bogoslovci Celovškega semenišča: iz IV. leta gg.: Heftler Adam iz Stetna na Bavarskem; Jelèn Aleš iz Št. Petra pod Velikovecem; Jörg Siegf. iz Wertacha na Bavarskem; Maier Viljem iz Bistrice pri Gradesu; Schmidt Martin iz Vrbe; Tschernitz Janez iz Pliberka. Iz III. leta gg.: Brabenec Ivan iz Heralca na Češkem; Eichholzer Josip iz Velikoveca; Limpel Balant iz Blač; Pirker Janez iz Malteina; Smažik Henr. iz Prage; Umlauf Al. iz Bloda na Moravskem. — Po narodnosti je izmed imenovanih: 7 Nemcev, 3 Čehi, 2 Slovence.

Zahvala.

Za grobni spomenik pokojnemu župniku dr. M. Lutmanu sem nabral 69 gld. Ker so pa med tem časom hvaležni farmani sami postavili dostojen spomenik svojemu bivšemu prečast. dušnemu pastirju, namenjen sem, nabrani denar porabiti za sv. maše v dušno korist nepozabljivega pokojnika, upajoč, da so s tem zadovoljni vsi č. gg. darovalci. Vsem darovalcem izrekam še enkrat najtoplejšo zahvalo. Matija Kues, župnik v Trbižu.

Zahvala.

Podpisani odbor si šteje v prijetno dolžnost, izreči tem potom javno svojo zahvalo blag. gosp. dr. Hrašovcu, odvetniku v Celju, ki je našemu društvu poslal lepo darilo vezanih slovenskih gospodarskih časopisov, zagotavljač mu, da ostane nam vedno v hvaležnem spominu. Odbor slovenske čitalnice v Glinjah na Koroškem.

Vabilo.

Podružnica sv. Cirila in Metoda za Tolsti vrh in okolice

bode imela četrto nedeljo po veliki noči, t. j. 22. mal. travna 1894 ob 3. uri popoldne v gostilni gospe M. Ehleitner pri Fari svoj

redni letni občni zbor

s sledečim sporedom:

1. Pozdrav načelnikov.
2. Petje.
3. Slavnostni govor.
4. Volitev zastopnika za glavni zbor.
5. Vpisovanje novih udov in pobiranje letnih doneskov.
6. Razni govori in nasveti.

Po zborovanju petje in prosta zabava.

Častiti govorniki, udje te podružnice in vsi rodoljubi so k temu zboru prav prijazno vabljeni, da bi ga v obilnem številu počastili. Odbor.

Loterijske srečke od 31. sušca.

Trst	63	34	10	65	2
Line	30	9	52	46	85

Tržne cene v Celovcu.

Ime blaga	na birne		na hektolitru	
	gld.	kr.	gld.	kr.
pšenica	4	70	5	85
rž	3	70	4	60
ječmen	3	70	4	60
oves	2	50	3	10
hejda	4	30	5	35
turšica (sirk)	3	45	4	30
pšeno	5	80	7	25
fižol	—	—	—	—
repica (krompir)	—	60	1	—
deteljno seme	—	—	—	—
grah	5	25	6	55

Sladko seno je po 3 gld. — kr. do 3 gld. 50 kr. kisló 2 gld. 40 kr. do 3 gld. 30 kr., slama po 1 gld. 70 kr. meterski cent (100 kil). Frišen speh je po 66 do 70 kr. kila, maslo in puter po 95 do 105 kr. — Pitane vole plačujejo mesarji po 29 do 33 gld. stari cent.

Tovarniška zaloga ur.

PETER FESSL

V Celovcu, stari trg št. 20.

Velika zaloga žepnih ur iz Švice in Glashüttna, zlate, srebrne, tulaste, niklaste itd.

Dunajske stenske ure po tovarniških cenah. Po naročilu izdeljujejo se tudi **omare za ure**, kakor kdo želi, da se bolj prilegajo drugi hišni opravi. Po ceni se dobijo nadalje **francoski budilci, ure na stojalih, ure za na steno, za kuhinje, izbe in delavnice.**

Ure z umetnimi olepšavami so vedno v zalogi. **Dve leti jamčim** za vsako uro, ki jo jaz prodam ali popravim.

Ravno tako sem porok za pristnost zlata in srebra. Na izbiro imam najlepše ure kot birmska darila.

Važno za vsako gospodinjino in mater!

Kathreiner-jeva-Kneipp-ova sladna kava

se je izkazala kot najboljša, najzdravejša in najcenejša primes k navadni bobovi kavi. Sloveči učenjaki in zdravniki jo priporočajo posebno otrokom, ženskam in bolnikom, ki trpijo v želodcu ali na živcih.

Pri nakupu je treba paziti, da se dobi pristno blago. Zahtevajte in jemljite le izvorne bele zavojce, ki nosijo ime

se dobi **Kathreiner.** Pol kile 25 kr.

Med (strd),

garantiran pitanec priporočam čebelarjem v škatljah po 5 kil, franko za 3 gld. 50 kr., na debelo ceneje. Nadalje imam pravi, pristno natorni **brinjevec**, liter po 1 gld. 20 kr., 3 litre za 3 gld. 50 kr. franko. Nadalje imam veliko zalogo pristnih **dolenjskih in isterskih vin** po primerno nizkih cenah. Na zahtevanje pošljejo se uzorci.

S spoštovanjem se priporoča v obilno naročevanje

Ilen Jeglič,
trgovec v Selu pri Bledu, pošta Lesce (Lees, Krain).

Kneippova sladna kava,

ki jo izdeljujejo **bratje Oelz v Bregencu**, ter se prodaja v rudečih štirivoglatih zavojih s podobo župnika Kneippa, je po spričevanju g. dr. Euglinga, vodje kmetijsko-kemične poskušalnice v Feldkirchu, jestvina, ki ima duh in okus po pravi bobovi kavi ter je sladna enako prebavljiva in tečna. — Ta Kneippova sladna kava se rabi z velikim pridom kot primes k pravi kavi. — Dobi se v vseh boljših prodajalnicah za tržaško blago.

Mlinske kamne

iz slavno znane tvarine, ki se dobiva v kamnolomu pri Fischbachu nad Trbižem, tako kamne za pšenico, kakor tudi mlinske kamne iz trdega kremenjaka (Quarzfeuerstein) za trdo mlenje rži, turšice, ovs, hajde, za mlenje živinske piče, za drobljenje žita in za ječmenove stope, nadalje kamne za piljenje lesa, mečkanje farb, za mlino za glazure, mavec (gips) in cement izdeljuje in prodaja

Leopold Lager
v Trbižu na Koroškem.

V vsaki fari in občini

se nastavi en pameten, spoštovan in premožen človek **kot zaupni mož**

in bo imel kot tak precejšen postranski zaslužek. Pismene ponudbe je poslati z naslovom: „201.191 Graz, post. rest.“

Majhna kmetija,

ki ima osem birnov posetve, sedem oralov ležišča ter pašnik in travnik, in je cenjena na 1200 gld., se dá v najem (zakup) ali pa se prodá. Več pove Šimon pri Goričah (p. Miklauzhof).

Mala kmetija

je na prodaj Podkrnosom pri Žreleu, po domu „pri Tratniku“. Pohištvo novo, zemljišča je šest oralov, nekaj gozda. Cena 1900 gld. Več pové Boštjan Pintar v Harbachu pri Št. Petru pod Celovcem.

Kmetija v najem ali pa na prodaj.

Svojo kmetijo dam precej v zakup (najem) ali pa jo prodam za 4000 gld. Meričjak p. d. Wurzer v Ovbrah pri Velikovecu.

Kmetija z gostilnico in kramarijo,

pohištvo novo, njive, travniki, vrt, gozd, v spodnji Rožni dolini je na prodaj. Eno uro na okoli ni nobene gostilnice. Kje, pové Pavel Seher v Velinjivesi. P. Bistrica v Rožni dolini.

Lekarna Trnkóczy-ja

zraven rotovža v Ljubljani
prodaja in vsak dan s prvo pošto razpošilja

Marijateljke kapljice za želodec

zdavno preverjeno in znano zdravilo s čvrstilnim in krepilnim uplivom pri motenem prebavljanju, pri krču v želodcu in zabasanju.

1 steklenica velja 20 kr., 1/2 tucata 1 gld., 1 tucat 2 gld., 5 tucatov samo 8 gld.